

JF-117

January-2024

M.Com., Sem.-I**402 : Business Management**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. ધંધાની સામાજિક જવાબદારીઓ એટલે શું ? ધંધાકીય એકમ સાથે સીધા સંકળાયેલ જુદા-જુદા પક્ષકારો પ્રત્યે ધંધાની સામાજિક જવાબદારીઓ સમજાવો. 14
- અથવા
1. (A) નીતિ શબ્દ સમજાવો અને નૈતિક વ્યવસાય વર્તનને અસર કરતાં પરિબળો વિશે નોંધ લખો. 7
(B) નોંધ લખો : વૈશ્વિકીકરણ અને સંચાલન 7
2. વ્યવસ્થાતંત્રીય પરિવર્તન એટલે શું ? વ્યવસ્થાતંત્રીય પરિવર્તનનો વિરોધ થવાના કારણો સમજાવો. 14
- અથવા
2. (A) ભરતીના આંતરિક પ્રાપ્તિસ્થાનો સમજાવો. 7
(B) ધંધામાં "વ્યૂહરચનાનું અમલીકરણ" સમજાવો, અને તેના અવરોધો સમજાવો. 7
3. અભિપ્રેરણ શું છે ? અભિપ્રેરણના માસ્લો તેમજ હેર્જબર્ગના સિદ્ધાંતોનું તુલનાત્મક વિશ્લેષણ કરો. 14
- અથવા
3. (A) નેતૃત્વ એટલે શું ? નેતૃત્વની જુદી-જુદી શૈલીઓ સમજાવો. 7
(B) માહિતી સંચારને અવરોધક પરિબળો સમજાવો. 7
4. અંકુશ શબ્દની વ્યાખ્યા આપી, અંકુશ પ્રક્રિયાના પગલાં સમજાવો. 14
- અથવા
4. (A) યોગ્ય સમયે જ (Just-in-time)નો અભિગમ સમજાવી તેના લક્ષણો સમજાવો. 7
(B) સંચાલનમાં "માહિતી પદ્ધતિ"ની જરૂરિયાત સમજાવો. 7
5. નીચેના પ્રશ્નો માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : (ગમે તે સાત) 14
- (1) તાલીમ એટલે _____ આવડત આપવાની પ્રક્રિયા.
- (a) વિશિષ્ટ (b) સામાન્ય
(c) અગત્યની (d) આપેલ તમામ
- (2) અભિપ્રેરણની ERG થીયરી કોણે આપી ?
- (a) વિક્ટર એચ. વ્રુમ (b) ક્લેયટન પી. એલડરટર
(c) જહોન ડબલ્યુ. આલ્ડીનસન (d) એડવર્ડ લોવ્લર

- (3) નીચેના પૈકી કયું કાર્ય અંકુશનું નથી ?
- (a) ધોરણોની સ્થાપના (b) ઉદ્દેશો નક્કી કરવા
(c) વિચલનોની જાણકારી (d) સુધારાલક્ષી પગલાં
- (4) માનવ સંસાધનની અસરકારકતાના મૂલ્યાંકન માટેના 4-C મોડેલમાં કયા 'C'નો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) Competence (યોગ્યતા) (b) Communication (માહિતી સંચાર)
(c) Commitment (પ્રતિબદ્ધતા) (d) Cost-effectiveness (ખર્ચ-અસરકારકતા)
- (5) આધુનિક સંચાલનના પિતા કોણ ગણાય છે ?
- (a) હેનરી ફેયોલ (b) ફ્રેડ્રિક ટેલર
(c) ડૉ. ટેરી (d) પીટર ડ્રૂકર
- (6) બહુરાષ્ટ્રીય કંપનીઓ સમક્ષના પડકારોમાં કોનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) સ્થાનિક રિવાજો (b) માહિતી સંચાર
(c) સ્થાનિક ફેશન (d) પ્રવૃત્તિઓનું સંકલન
- (7) નીચે પૈકી કયું અપકર્ષનું કારણ નથી ?
- (a) ગેરશિસ્ત (b) બિન-કાર્યક્ષમતા
(c) બઢતી આપવાની તકનો અભાવ (d) વહીવટી સુગમતા
- (8) કયા વ્યવસ્થાતંત્રને સૌથી સરળ માળખું તરીકે ઓળખવામાં આવે છે ?
- (a) રૈખિક વ્યવસ્થાતંત્ર (b) કાર્યાનુસાર વ્યવસ્થાતંત્ર
(c) સમિતિ વ્યવસ્થાતંત્ર (d) મેટ્રિક્સ વ્યવસ્થાતંત્ર
- (9) કર્મચારીના વર્તન અંગે થિયરી-y કેવો ખ્યાલ રજૂ કરે છે ?
- (a) હકારાત્મક (b) નકારાત્મક
(c) તટસ્થ (d) પરિવર્તનશીલ
- (10) અંકુશનું કાર્ય સંચાલનના કયા કાર્ય સાથે પ્રત્યક્ષ સંબંધ ધરાવે છે ?
- (a) વ્યવસ્થાતંત્ર (b) આયોજન
(c) દોરવણી (d) સંકલન

Seat No. :

JF-117

January-2024

M.Com., Sem.-I

402 : Business Management

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

1. What are the social responsibilities of business ? Explain social responsibilities of business units towards the various parties connected with business unit directly. **14**
- OR**
1. (A) Explain term Ethics and state factors affecting Ethical Business behaviour. **7**
(B) Write note : Globalisation and Management. **7**
2. What is organizational changes ? Explain the causes of resistance of changes in an organisation. **14**
- OR**
2. (A) Discuss internal sources of Recruitment. **7**
(B) Explain "Strategy implementation" in business and also barriers to the strategy implementation. **7**
3. What is Motivation ? Explain comparative evaluation of Maslow's and Herzberg's theory. **14**
- OR**
3. (A) What is Leadership ? Explain different leadership styles. **7**
(B) Explain the barriers to communication. **7**
4. Define term control. Explain steps in control process. **14**
- OR**
4. (A) Explain the concept of just in time and its characteristics. **7**
(B) Explain the need of "information system" in Management. **7**
5. Select the correct answer for the following questions : (any seven) **14**
- (1) Training refers to the process of imparting _____ skills.
(a) Specific (b) General
(c) Important (d) All of the above
- (2) Who has introduced ERG theory of Motivation ?
(a) Victor H. Vroom (b) Clayton P. Alderter
(c) John W. Alkinson (d) Edward Lawler
- (3) From the following which is not the function of control ?
(a) Establishment of standards (b) Determining objectives
(c) Knowing variances (d) Corrective steps

- (4) Which 'C' is not included in 4-C model to evaluate the effectiveness of Human Resources ?
- (a) Competence (b) Communication
(c) Commitment (d) Cost-effectiveness
- (5) Who is considered as father of Modern Management ?
- (a) Henry Fayol (b) Frederick Taylor
(c) Dr. Terry (d) Peter Drucker
- (6) From the following which is not included in the challenges before Multinational Companies ?
- (a) Local customs (b) Communication
(c) Local fashion (d) Co-ordination of activities
- (7) Which of the following is not a reason for demotion ?
- (a) Indiscipline
(b) Inefficiency
(c) Absence of promotional opportunities
(d) Administrative convenience
- (8) Which organization is known as the simplest framework of organization ?
- (a) Line organisation (b) Functional organisation
(c) Committee organisation (d) Matrix organisation
- (9) Which type of concept is presented by Theory Y regarding behaviour of personnel ?
- (a) Positive (b) Negative
(c) Neutral (d) Flexible
- (10) With which function control is directly related ?
- (a) Organisation (b) Planning
(c) Direction (d) Co-ordination
-